

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 1.9.2014
COM(2014) 542 final

2014/0250 (COD)

Togra le haghaidh

RIALACHÁIN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

**lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 55/2008 ón gComhairle lena dtugtar isteach
fabhair uathrialacha trádála do Phoblacht na Moldóive**

MEABHRÁN MÍNIÚCHÁIN

1. COMHTHÉACS AN TOGRA

An 27 Meitheamh 2014, shínigh an tAontas Eorpach agus Poblacht na Moldóive Comhaontú Comhlachais (CC), a bhfuil Limistéar Domhain Cuimsitheach Saorthrádála (LDCST) mar chuid de. Faoi chuimsiú na caiblíochta i dtaobh an CC/LDCST, ghlac Poblacht na Moldóive clár oibre ardaidhmeannach chun comhlachas polaitiúil agus breis páirtíochta eacnamaíche leis an Aontas a bhaint amach. Lena chois sin, tá dul chun cinn mór déanta aici maidir le comhfhogasú rialála i dtreo cóineasú le dlíthe agus caighdeáin an Aontais.

Le déanaí, bhí fadhbanna ag Poblacht na Moldóive maidir le torthaí agus glasraí na tíre a onnmhairiú chuig cuid dá margai traidisiúnta, fadhbanna atá fós ann agus atá ag bagairt ar théarnamh eacnamaíoch na tíre agus ar an bpróiseas athchóirithe atá á leanúint go dlúth ag Rialtas Phoblacht na Moldóive. Cuimsíonn earnáil na talmhaíochta tuairim is 40 faoin gcéad de gheilleagar Phoblacht na Moldóive agus is cuid thábhachtach de sin í earnáil na gortóireachta a bhfuil tuairim is 250,000 duine fostaithe inti (i.e. thart ar 10% den lucht saothair), daoine atá ina gcónaí i gceantair thuaithe agus a shaothraíonn ceapa beaga nó ceapa meánmhéide teaghlaigh, den chuid is mó. Lena chois sin, tá laghdú tagtha ar líon na n-onnmhairí de tháirgí gortóireachta le blianta beaga anuas agus bheadh drochthionchar díréireach ann dá dtiocfadh aon laghdú mór eile orthu, drochthionchar ar an ngeilleagar féin ach ar an tsochaí ina hiomláine freisin.

Faoi chuimsiú LDCST, thug an tAontas gealltanais an rochtain ar an margadh a léirscaoileadh go hiomlán i gcás roinnt torthaí agus glasraí úra, go dtí méideanna áirithe a socraíodh ag leibhéal os cionn onnmhairí traidisiúnta Phoblacht na Moldóive chuig an Aontas. I bhfianaise na mórdheacrachtaí sealadacha atá ag Poblacht na Moldóive faoi láthair rochtain a fháil ar mhargaí traidisiúnta onnmhairiúcháin i gcás roinnt táirgí, tá sé beartaithe ag an gCoimisiún Eorpach an rochtain iomlán léirscaoilte ar an margadh a mhéadú go sealadach i gcás allmhairiú na dtáirgí seo ó Phoblacht na Moldóive, rud a fhágann go bhféadfar tráchtálú a dhéanamh orthu san Aontas.

Leis an leasú atá beartaithe ar Rialachán (CE) Uimh. 55/2008 ón gComhairle, tugtar isteach trí tharaifchuóta saor ó dhleacht nua d'úlla úra, d'fhíonchaora boird úra agus do phlumaí úra. Toisc go rachaidh scéim na bhFabhar Uathrialach Trádála in éag ag deireadh na bliana 2015, níl á dhéanamh sa leasú seo ach foráil shealadach a thabharfaidh aghaidh ar na riachtanais atá ann i láthair na huaire díriú ar na príomhtháirgí onnmhairithe a bhfuil dochar á ndéanamh dóibh (i.e. úlla, plumaí agus fíonchaora boird).

2. EILIMINTÍ DLÍ AN TOGRA

Is é Airteagal 207(2) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh bunús dlí an togra.

3. IMPLEACHT BHUISÉADACH

Is beag impleacht ar bhuiséad AE a bheidh ag an leasú atá beartaithe ar an Rialachán. Ba 0.1% de na hallmhairí iomlána chuig an Aontas a bhí sna hallmhairí iomlána ó Phoblacht na Moldóive chuig AE in 2013. Tagann thart ar 90% de na hallmhairí iomlána ó Phoblacht na Moldóive isteach i AE saor ó dhleacht, agus ní raibh sna hallmhairí d'úlla úra, de phlumaí úra agus d'fhíonchaora úra faoi bhun an phraghais iontrála ó Phoblacht na Moldóive ach níos lú ná 0.01% d'allmhairí iomlána an AE de na táirgí sin ó áiteanna eile ar domhan.

Dá bhrí sin, níor cheart go mbeadh ach tionchar teoranta ar acmhainní dílse AE ag an ioncam taraife comhfhreagrach a chaillfear. Cé go bhfuil na cuótaí saor ó dhleacht atá beartaithe cuid

mhaith níos airde ná an méid de na trí tháirge sin a allmhairítear faoi láthair ó Phoblacht na Moldóive, níltear ag súil leis go dtiocfaidh méadú suntasach ar chion Phoblacht na Moldóive d'allmhairí iomlána AE de na táirgí lena mbaineann má líonann Poblacht na Moldóive na cuótaí sin.

Togra le haghaidh

RIALACHÁIN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 55/2008 ón gComhairle lena dtugtar isteach fabhair uathrialacha trádála do Phoblacht na Moldóive

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 207(2) de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an méid seo a leanas:

- (1) Bunaíodh scéim shonrach fabhar uathrialach trádála do Phoblacht na Moldóive le Rialachán (CE) Uimh. 55/2008 ón gComhairle¹. Leis an scéim sin, tugtar saor-rochtain ar mhargadh an Aontais Eorpaigh do na táirgí uile ar de thionscnamh Phoblacht na Moldóive iad, seachas táirgí áirithe talmhaíochta atá liostaithe in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán sin agus a bhfuil lamháltais teoranta tugtha ina leith, i bhfoirm díolúine ó dhleachtanna custaim laistigh de theorainn na dtaraifchuótaí, nó i bhfoirm laghdú ar dhleachtanna custaim.
- (2) Faoi chuimsiú Bheartas Comharsanachta na hEorpa (BCE), Phlean Gníomhaíochta BCE idir AE agus an Mholdóiv, agus Chomhpháirtíocht an Oirthir, tá clár oibre ardaidhmeannach glactha ag Poblacht na Moldóive chun comhlachas polaitiúil agus breis páirtíochta eacnamaíche leis an Aontas a bhaint amach. Tá dul chun cinn mór déanta cheana ag Poblacht na Moldóive maidir le comhfhogasú rialála i dtreo cóineasú le dlíthe agus caighdeáin AE.
- (3) Síníodh an Comhaontú Comhlachais, lena n-áirítear Limistéar Domhain Cuimsitheach Saorthrádála (LDCST) a bhunú idir an tAontas agus Poblacht na Moldóive, an 27 Meitheamh 2014 agus beidh feidhm leis go sealadach ón 1 Meán Fómhair 2014 i leith.
- (4) Beidh feidhm fós le scéim shonrach na bhfabhar uathrialach trádála go dtí an 31 Nollaig 2015.
- (5) Chun tacú le hiarrachtaí na Moldóive i gcomhréir leis na cuspóirí atá leagtha amach i BCE, i gComhpháirtíocht an Oirthir agus sa Chomhaontú Comhlachais, agus chun margadh a bheidh tarraingteach agus iontaofa a chur ar fáil dá honnmhairí d'úlla úra, de phlumaí úra agus d'fhíonchaora úra, ba cheart lamháltais bhreise a dhéanamh d'allmhairiú na dtáirgí sin ó Phoblacht na Moldóive go dtí an tAontas, ar bhonn taraifchuótaí saor ó dhleacht.

¹ Rialachán (CE) Uimh. 55/2008 ón gComhairle an 21 Eanáir 2008 lena dtugtar isteach fabhair uathrialacha trádála do Phoblacht na Moldóive agus lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 980/2005 agus Cinneadh 2005/924/CE ón gCoimisiún (IO L 20, 24.1.2008, lch. 1).

- (6) Is gá freisin roinnt de chóid AC san Iarscríbhinn a ghabhann leis an Rialachán seo a leasú d'fhonn na leasuithe a rinne Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 1001/2013 ón gCoimisiún² ar Iarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (CEE) Uimh. 2658/87 ón gComhairle an 23 Iúil 1987 maidir leis an ainmníocht taraife agus staidrimh agus leis an gComhthairif Chustaim³ a léiriú.
- (7) Chun go mbeidh na hoibreoírí eacnamaíocha in ann leas a bhaint as na lamháltais bhreise sin a luaithis is féidir, ba cheart go dtiocfadh an Rialachán seo i bhfeidhm lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.
- (8) I bhfianaise bhuaictháirgeadh séasúrach na dtáirgí sin, is iomchuí na lamháltais bhreise a chur i bhfeidhm ón 1 Lúnasa 2014 i leith.
- (9) Ba cheart, dá bhrí sin, Rialachán (CE) Uimh. 55/2008 a leasú dá réir sin,

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

Airteagal 1

Cuirtear an téacs atá leagtha amach san Iarscríbhinn a ghabhann leis an Rialachán seo in ionad Thábla 1 d'Iarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (CE) Uimh. 55/2008.

Airteagal 2

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Beidh feidhm aige ón 1 Lúnasa 2014.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

*Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán*

*Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán*

² IO L 290, 31.10.2013, lch. 1

³ IO L 256, 7.9.1987, lch. 1

RÁITEAS AIRGEADAIS				Ráiteas Airg/2014 JE/ks/2755352 6.9.2014.1 DÁTA: 28/07/2014	
1. CEANNTEIDEAL BUISÉID: Caibidil 12 – Dleachtanna custaim agus dleachtanna eile				LEITHREASUITHE: B 2014: EUR 16 185.6 milliún	
2. TEIDEAL: Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 55/2008 lena dtugtar isteach fabhair uathrialacha trádála do Phoblacht na Moldóive.					
3. BUNÚS DLÍ: An Conradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 207(2).					
4. AIDHMEANNA: Allmhairí táirgí áirithe ón earnáil torthaí agus glasraí ó Phoblacht na Moldóive go dtí an AE a léirscaoileadh tuilleadh.					
5.	IMPLEACHTAÍ AIRGEADAIS	TRÉIMHSE 12 MHÍ (EUR milliún)	AN BHLIAIN AIRGEADAIS REATHA 2014 (EUR milliún)	AN CHÉAD BHLIAIN AIRGEADAIS EILE 2015 (EUR milliún)	
5.0	CAITEACHAS - ARNA MHUIREARÚ AR BHUISÉAD AN AE (AISÍOCAÍOCHTAÍ/IDIRGHABHÁLACHA) - ÚDARÁIS NÁISIÚNTA - EILE	-	-	-	
5.1	IONCAM - ACMHAINNÍ DÍLSE AE (TOBHAIGH/DLEACHTANNA CUSTAIM) - NÁISIÚNTA	-	-	-	
		2016	2017	2018	2019
5.0.1	CAITEACHAS MEASTA	-	-	-	-
5.1.1	IONCAM MEASTA	-	-	-	-
5.2 MODHANNA RÍOMHA: -					
BARÚLACHA: Formhór na dtáirgí a dhéantar a allmhairiú ó Phoblacht na Moldóive go dtí an tAontas, baintear leas as fabhair					

thrádála ina leith cheana féin i ngeall ar na bearta thrádála uathrialacha atá ann cheana.

Beidh tionchar ag an togra seo ar na dleachtanna allmhairiúcháin a bhaileofar. Ós rud é gur méideanna an-teoranta a allmhairítear, áfach, táthar ag súil leis nach mbeidh ach tionchar teoranta ann agus ní féidir tionchar cainníochtúil beacht a thuar i láthair na huaire.

Is beag impleacht ar bhuiséad AE a bheidh ag an leasú atá beartaithe ar an Rialachán. Ba 0.1% de na hallmhairí iomlána chuig an Aontas a bhí sna hallmhairí iomlána ó Phoblacht na Moldóive chuig an Aontas in 2013. Tagann thart ar 90% de na hallmhairí iomlána ó Phoblacht na Moldóive isteach i AE saor ó dhleacht, agus ní raibh sna hallmhairí d'úlla úra, de phlumaí úra agus d'fhíonchaora úra faoi bhun an phraghais iontrála ó Phoblacht na Moldóive ach níos lú ná 0.01% d'allmhairí iomlána an AE de na táirgí sin ó áiteanna eile ar domhan.

Dá bhrí sin, níor cheart go mbeadh ach tionchar teoranta ar acmhainní dílse AE ag an ioncam taraife comhfhreagrach a chaillfear. Cé go bhfuil na cuótaí saor ó dhleacht atá beartaithe cuid mhaith níos airde ná an méid de na trí tháirge sin a allmhairítear faoi láthair ó Phoblacht na Moldóive, níltear ag súil leis go dtiocfaidh méadú suntasach ar chion Phoblacht na Moldóive d'allmhairí iomlána AE de na táirgí lena mbaineann má líonann Poblacht na Moldóive na cuótaí sin.